

ဝင်၊ သတိုးပေး-သီးသင်း
တန်ယိုးလိမ်းဆဲင်းရာ၊

ဇေနာရာမလိတ်သွေ့တိုက် ဗွဲ့ဗွန် - ကောတိဒ

တဲမ်း

နိုင်းထံ့ခြုံး-သံ့မြှုံးမြှုံး

သားသနား-၂၅၆၂

ကောဇား-၁၃၈၀

ခရစ်-၂၀၁၉

ထားရားအမျို့မြှင့်၊ တရာ့တင်း အနယ်၊ မပြုးအပ်းနှင့်၊ အသုံးပါလို့
ဝင်၊ တင် သံ၊ မာတ်အနေးတဲ့နှင့်၊ လွှောင်းပူးရေးအနေးတဲ့ ပို့နို့လို့
ဝင်၊ တွေ့ဗုံး အကျို့၊ တရား၊ တို့ပူး၊ အာဝါးနှင့်၊ သွေ့။

ထားရားအမျို့မြှင့်၊ တရာ့တင်း အနယ်၊ မပြုးအပ်းတင်းနှင့်၊ အသုံး
ပါတင်းလို့ဝင်၊ တင် သံ၊ မာတ်အနေးတဲ့နှင့်၊ လွှောင်းပူးရေးအနေး
တဲ့နှင့်၊ ပို့နို့တင်းလို့ဝင်၊ တွေ့ဗုံး အကျို့၊ တရား၊ တို့ပူး၊ ဆွဲ့ဝါးနှင့်၊ သွေ့။

နိုင်းထဲ့ထုံး၊ နိုင်းသုံး၊ တပါတင်းလို့ဝင်၊ အပ်းအာတန်ဒုရား။

ဥပမား- ဒုံးသုံးရား၊ သုံးရားမွား ။

အွိုင်းကောင်တန်၊ ကောင်တန်အွိုင်း ။

ဝင်၊ တောင်းကို့၊ တောင်းကို့ဝင်း ။

ကျောင်း၊ ဟံ့ဗွာ၊ ဟံ့ဗွာကျောင်း ။

စတင်း ငင်းလမ်းဌားနှင့်၊ အမည်းနားမပုံးနှင့်၊ သွေ့။

လမ်းပေါင်းစုနှင့်၊ ဟဲ့ “ဒုံး”၊ ဒုံး-ကရို့နှင့်၊ အပ်းကားမြှင့်၊ ဒုံး-တင်း
ဒုံးယို့၊ ဒုံးနှင့်၊ ဖေးနေးကသေးနှင့်၊ ဒုံး-ကရို့ဒါး၊ သာမညာပေါ်ဟာရ
ဆားနှင့်၊ သော့ဗွဲ့၊ ဖေးဗားယင်း နမ်းပောင်းအမည်း၊ (အမည်းခေါ်)
နှင့်၊ သွေ့။

ဒုံး-ကရို့နှင့်၊ ကားကအပ်းဆင်းလို့၊ (သာမညာပေါ်ဟာရ)၊
သုံးရား၊ သုံး-ကရို့နှင့်၊ ဆင်းတုံးလွှာ့မြှုံး၊ နမ်းပောင်းမည်း၊ (သကနာမ၊
သကသညာ)။

ကားကအပ်းဆင်းလို့ “ဒုံး” ကရို့ဒါးငင်းယို့ တွေ့ဗုံးဆင်းတုံးလွှာ့မြှုံး၊
“သုံးရား” ကရို့ဒါး၊ ငင်းပို့နှင့်၊ အင့်းပို့နှင့်၊ အပ်းလို့အပ်းရို့၊ အင့်းပို့နှင့်၊
အပ်းလို့အပ်းခွဲ့နှင့်၊ သဘာဝမြှုံးမြှုံး အပ်းလို့စွဲ့နှင့်၊ အပ်းလို့အနယ်း
သိနှင့်၊ သွေ့။

ယိုခါနှင့်၊ အနယ်၊ သိအဲ့အုံတင်းတင်း ယင်ဟန်းသားနှင့်ရှို့
“ဒုံးသုံးရား”၊ ယင်ဟန်းသားနှင့်ရှို့ “ပေါးသေးနားငါး မွေးလှုံး
မတင်း၊ ယင်ဟန်းသားနှင့်ရှို့ မန်းဟဲ့” “သုံးဖြူဗွာ” တင် ရွာ-

(၂)

နိုင်းထုတေသန-သုမ္ပဏီများ

နှစ်၊ အင်းဆုံး၊ ပါးနိုဟဲ့ “ဘုရားဘွဲ့”တဲ့ “ဒု”နှစ်၊ အွေးဆုံး၊ နှင်းနှင်းတွေ့၊ စူဝင်း၊ ဖြောင်း၊ လောင်းဝင်း၊ ဖြောင်း၊ ဒေါ်၊ ယို့ရှိဖို့ထားနှင်း၊ သနယ်”ကရှိ၊ နှင်းနှင်းနှင်းသုံးတဲ့အပ်။

ခွဲခြေ့၊ တမျို့၊ နာ၊ ရို့တား၊ ကထင်းထွာနှင်းနှင်းနှင်း၊ သဲ၊ ဗာတ်အနေး (ထားကျို့က်ပေးတဲ့) မိန့်ဒုမြတ်ဝင်း၊ ပါးသာ၊ ဗာတ် မိန့်ဒုမြတ်ဝင်း၊ တဲ့ လွှောင်းမူးမှုတဲ့ ချောင်းပါ၊ ဝင်းကသွေးပြုသား၊ ဝင်းကတ်မီးသားတဲ့ “ဒု” အွေးရှိုးမြင်းမကောင်း “ဘုရားဘွဲ့” အွေးရှိုး မြင်းမကောင်း ယူယယ်းဘာ့နေကာ၊ အနယ်းသီအင်းတဲ့ အသုံးမြင်းရီ ထို့ဝင်းနှစ်၊ ဒွေ့ငင်းတဲ့နှစ်၊ တမ်းလိတ်တဲ့နှစ်၊ “ဒုဘုရားဘွဲ့” ထန်းတွေ့ချုပ်းနှင်းနှင်းတဲ့ သဲ၊ ဗာတ်တဲ့တူး၊ လွှောင်းမူးတဲ့ထွာ၊ ထားယင်း၊ ခါကျို့တရား၊ တို့မွှားအာဝါးနှစ်၊ သူ။

ခွဲသွား။ အနယ်းသီဖေးကထွာနှစ်း၊ အင်းလိုးယူး၊ ကထင်းယူး နှစ်း၊ လမ်းပါဝ်းစုန်း၊ ဟဲ့ “ဒု”၊ ပါးရို့ဟေ့း “ဒု” လွှေ့မြတ်တဲ့ ဒု-အင်းအာတန်း၊ ဒုအဖြေးမြင်း၊ ဒုမြင်းဟဲ့၊ နှင်းနှင်းပွဲ့၊ သမ်းအပ်းလိုးက နှင်းနှစ်း။

ကွင်နှစ်းမဲ့၊ ဒု-နှစ်း၊ ဖန်ဒီဒော်ယင်း အမြှုံးတမျို့မဲ့၊ ဒု-ယို့-ဒုနှစ်း၊ သူးသော၊ ဖန်နှင်းမြင်း၊ ဒု(ဒုယိုန်း-နှိုဖန်)ဘုရားဘွဲ့၊ “ဒုဘုရားဘွဲ့”၊ ဒု-ယို့နှစ်း၊ အမြှုံး၊ “ဘုရားဘွဲ့”၊ ဥပမား - ပါးပေးယိုန်း၊ အမြှုံး၊ ခွန်မောင်းဘွဲ့”၊ ပါးပေးနှစ်း၊ အနမ်း၊ ခွန်မောင်းဘွဲ့နှစ်း၊ အမြှုံး။

အနမ်းအပ်းမဲ့၊ အမြှုံးအေး၊ အမြှုံး-ကရှိနှစ်း၊ အပ်းအနမ်း ထွာလွှေ့း၊ ပါးပေးနှစ်း၊ အမြှုံး၊ ခွန်မောင်းဘွဲ့အေး၊ ခွန်မောင်းဘွဲ့နှစ်း၊ အမြှုံး-ပါးပေးမွေးတ်း၊ ယိုတဲ့ နှင်းနှစ်းနေနေ့၊ ဒု-ယိုန်း၊ အမြှုံး၊ ဘုရားဘွဲ့၊ ဒုဘုရားဘွဲ့အေး၊ ဘုရားဘွဲ့နှစ်း၊ အမြှုံး၊ ဒု-ခွဲးတ်း၊ ဒု-နှစ်း၊ အနမ်း၊ ဘုရားဘွဲ့နှစ်း၊ အမြှုံး၊ အနမ်းအပ်းရှိုးမဲ့၊ အမြှုံး” အပ်းဆုံး၊ တဲ့ ဒု-ယိုန်း၊ အမြှုံးဟဲ့၊ “ဘုရားဘွဲ့”၊ “ဒုဘုရားဘွဲ့”

နိုင်းတံ့ခွဲး-သံမြွဲးမြွဲး

(2)

ဘုရားဘွာ (ဘုရားဘွာန်၊ အမည်) ဒု၊ (ဘုရားဒု) မည်းနိုနှင့်နှစ်နှစ်၊ မည်းတစ်း၊ မည်းယူးယော်း ခ.တာနယ်နှစ်၊ မန်းဟဲ့ “ဘုရားအြိုးချာ၊ အရေးချာ၊ အနောက်ချာ၊ တောင်ချာ၊ မြောက်ချာ” တဲ့ ပအိုင်းဟဲ့လွှဲ့လို့မိမိ ဘုရားဘွာဒု၊ ကွဲ်းဒု၊ တို့းဒု၊ နှစ်ဒု၊ ထင်းဒု၊ ချောင်းနှစ်၊ မြိုင်းမြိုင် ပွေးဗြမ်။

ဒုဇိုင်းရီးတင် ဒုက္ခည်း၊ ဒုတ္ထီး၊ ဒုန်း၊ ဒုထင်း - နောက်နှင့်မျှ
ပေးမြှုပ်။

မျဉ်းယူးနှင်းယိုကိုတဲ့ ဒုံး-သုံးရီး အမှု၏အွော်တွယ်းဆဲ့နဲ့အော်
နှစ့်မဲ့ ပဲ့ပိုးတန်းသော့၊ နီင်းထဲ့စဲ့ပြုး အသုံးမဲ့နှင့်သူ၏ ဒုံး-သုံး
နှစ့်၊ အွော်းရီး အမှု၏နှစ့်၊ အွော်းဆဲ့၊ အနယ်းမဲ့အွော်းသီလ်းနှင့်
နှစ့်နှစ့်၊ အပ်းကဲ့ဝေ့ဝေ့၊ နယ်း၊ အွော်း-ကျော်း-တတ်းစားနှင့်ပူ့ပူ့
တဲ့

× ၁၀၂။ တောင်းကို ၁၀၂။ နယ်းတောင်းကို

× အိုင်းကောင်တန် - ကျောင်းဟံ့ဖာ

အပ်လိုးတော်မူများ စတင်နဲ့ငြုန်းသွေး။

င်းလောင်းမျိန်၊ သျို့နယ်ထွေ့တဲ့ အောင်လိုသျို့နယ်က
င်းလောင်းဖြစ်၊ ယင်၊ နှင့်မျိန်၊ နောက်တဲ့ ပြို့၊ င်း "ပျောစ်း၊ နွေစ်း၊
မွေးကျောင်း၊ ပျော်သင်၊ မွေးသင်" နှင့်မျိန်၊ နှင့်၊ ပအိုးဟဲ့၊ "ပိုင်းစင်း၊
မွေးစင်း၊ မွေးကျောင်း၊ ပသျိုး၊ မွေးသျိုး" နှင့်မျိန်၊ တဲ့ လို့စောက်ပဲ့
လုံး၊ ပြို့တော့၊ ကျို့ကြတော့၊ ခေတ်ယိုခါ ဟဲ့တော့:-

= ରଦ୍ଦିଗ୍ରୀ ପିରଦିନ୍ | = ରଦ୍ଦିଭିଃ ଭିଃରଦିନ୍ |

- ഖിഃ:നോട്ടിം: | - ചാടിഃ:ഖിഃ: | ഖിഃ:ചാടിഃ: =

ଶାନ୍ତିକାନ୍ତିକା

(၄)

နိုင်းထဲပွဲ့-သုတေသနဲ့

ဥပမား - စင်းဖါအောင်း၊ စင်းနှစ်း - အပို့ အောင်း-နှစ်း၊ အဖါ၊ ဟဲ့ “စင်းဖါအောင်း”နှင်းနှစ့်မဲ့၊ မဲ့ပြု့၊ ကာဟဲ့ “ပါစင်း”နှစ်း၊ စင်းနှစ်း၊ တွာတေားဒျား၊ အဖါဝဲ့ပဲ့ မဲ့ပြု့တော်း။

ကွပ်နှစ့်မဲ့၊ ကသုတ်း “ပဲ့စင်းအောင်း၊ ဖါစင်းအောင်း”နှစ်း၊ မွေးဝတ်း၊ မိုးစင်း၊ ကရိုးနှစ်းတဲ့ စင်းနှစ်း၊ တွာတေားဒျား အမိုးး၊ ပဲ့မိုးတေားဒျား စင်း၊ ယူးစင်းစဲ့းသွေ့ဗျာ့း၊ မိုး-ကရိုးနှစ်း၊ အပိုးနှီး၊ ပို့-ကရိုးနှစ်း၊ အင်းဆဲ့း။

တကေားမူးခြွှေတြဲ့နှစ်း၊ လူးကျောင်းတဲ့ ကျောင်းပါးလွှာ့၊ ကေားကလူးသား တကေားမူးနှစ်း၊ အင်းနှီး၊ တွာနှင်းအမိုးး၊ ကပါး ဆဲ့းကျောင်းနှစ်း၊ တွာနှင်းအပို့ ကွပ်နှစ့်မဲ့၊ ဟဲ့ဒျား “ကျောင်းမိုးး၊ ကျောင်းမိုးဗွာ့း” နှင်းနှစ့်မဲ့၊ မဲ့ပြု့း။

မဲ့ပြု့းဟဲ့ “မိုးဗျောင်း”နှစ်း၊ ကျောင်းနှစ်း၊ တွာတေားဒျား အမိုးးတဲ့ မွေးတ်း၊ မဲ့ပြု့းတ်းနှစ့်ဘွဲ့။ ကွပ်နှစ့်မဲ့၊ အင်းလိုးရှိး၊ တ်းဝင်းငင်းစဲ့း၊ နှင်းထဲ့၊ မဲ့ပြု့း အသုံးမဲ့အတိုင်း၊ အင်းလိုးဒေါ်း၊ အင်းလိုးတဲ့မူးလွှာ့ဗျား၊ (သျှော်းဖါ၊ သျှော်းမိုးး-စတ်နှင်းနှစ်း) ပငါပရာ့၊ အကျောင်း - နေးတွေ့မေတွား၊ စေးတနားတဲ့ တဲ့မိုးနယ်ဟား အမဲ့းအမားးနှင်းးယို့ဘွဲ့။

စင်းတန်း-သီးသဲ့း

သော့၊ ဖို့ အဲ့းလက်ဆောင်းကို အမဲ့ (- -)

နိုင်းတံ့ချုး-သံ့မဲ့ဗျုးမဲ့ဗျုး

(9)

၂။ “ပရိသတ်လွှာပွုပ်ယ်၊ ပိုးမြေးမွေးသိ - ဒီးအံ့သားတဲ့န်၊ ဒီးဟန်းအိသားတဲ့န်၊ ကျိုးစာ၊ ဒီးလွှာဒျား မွေးသား၊ ကွဲးတွေ့း ထိတဗျို့န်၊ အဆင်းတပြေးတပ်းတဲ့ လျှေးအံ့တဲ့ဟန်းကိုလို အွေးအွေးတပြေးတပ်းတဲ့၊ တဆင်းပေးအွေးတဲ့န်၊ မူးဝေးမြို့မြို့ လို့အာ ခွန်းန်၊ အွေးစွာခွင်းခဲင်း နဲ့သွေးသွေးသိုးသိုး မွေးသား”။

ကဟော်လိတ်သားနှုံပွဲ့ - ငင်းတောင်ပြန်း (၁၂)ကိုပို့ပို့
ပုဒ်နှင့် ဟော်တွေးပွဲ့ တပုဒ်တွေ့တပုဒ် နှုံပဲ့ပဲ့တွေ့တွေ့တဲ့ သာကို
ကပါးလွှာ့ဒါး အရသားအထိပို့နှင့် ဗို့နှုံပဲ့ဝင်နဲ့/ခွန်တပ်းနဲ့
တွဲ့ပော်လွှာ့ပွဲ့ တပုဒ်တွေ့တပုဒ် နှုံလေးသွဲ့ပဲ့တွေ့တဲ့ သာကိုကပါး
လွှာ့ဒါး သောတရာ နားအရသားနှင့် ကွားလွှုံဝင်နဲ့/ကွားတပ်းနဲ့
အထိခြားတွဲ့တောင်းတား ငင်းခိုက်ရား အောင်နဲ့ပေါ်နဲ့သွား။

ଫର୍ମ, ଲ୍ୟାଫ୍ଟ, ତଙ୍କାଃ ତର୍ଣ୍ଣଃ -

(୧) ମୁଣ୍ଡିଲୁହିପରିବାରକୁ । ପରିବାରକୁଲୁହିମୁଣ୍ଡି

(ପରିବାର୍ତ୍ତଲୁହୁଯ୍, ଅରାଃ) ॥

(၁) အောင်ဖိုးသားနဲ့ အိုးအောင်သားနဲ့ (အိုးအောင်သားအကျိုး)။

(ଲୁ॥ଃତେନହନ୍ତଃଗିରୁତ୍ତରଃ ॥)

စတင် ရီခရားနဲ့င်းနှင့်တဲ့ အပ်းအာတန်သွား။

ନ୍ୟୂନିକୋମ୍ ପରିବହନ ବିଭାଗ

ପାଇଁରେଣ୍ଟିକ୍ କାମକାଳୀଙ୍କ ପାଇଁ କାମକାଳୀଙ୍କ ପାଇଁ

(၆)

နိုင်းထုတ္တံ့-သုတ္တံ့မြို့

၇။။

ထွားအနာဂတ်ဆင်တဲ့ မြို့ဒေါ်ဟား ဟမ်းဆာဆာန်၊
နိုင်းပါ ထွေထွေလဲ့သူ။ ဝင်ငွေးစိုး၊ နိုင်းထုတ္တံ့မြို့ အသုံးမြှုပ်နှံ၊
ကွဲ့ထုံးမားမားလဲ့သူ။

မွေးနဲ့/မွေးတော်နဲ့ စဲ့စဲ့ထဲပေါ်သေ မြို့ထောက်ပူးအစီးယူန်း -

- ၁။ မန်း = ပွဲလာပရိသတ်
ပအိုဝ်း = ပွဲယ်၊ လွှဲပရိသတ်
- ၂။ မန်း = ထမင်းချက်သမား
ပအိုဝ်း = ဒီးအဲ့သား
- ၃။ မန်း = ထမင်းကျွေးကိုစွဲ
ပအိုဝ်း = အဲ့လွှဲ့ဗို့
- ၄။ မန်း = နွားကျောင်းသား
ပအိုဝ်း = ပိုးတီးသား
- ၅။ မန်း = ကားမောင်းသမား
ပအိုဝ်း = ကား၊ ပါးသား
- ၆။ မန်း = ဆေးထိုးဆရာ
ပအိုဝ်း = တသီးဆဲ့ဆရား
- ၇။ မန်း = စာရေးဆရာ
ပအိုဝ်း = လိုတ်တဲ့မ်းဆရား
- ၈။ မန်း = စာသင်သား
ပအိုဝ်း = လိုတ်သွေ့သား
- ၉။ မန်း = စာပုံနှိပ်စက်
ပအိုဝ်း = လိုတ်နဲ့စက် - စတင်နဲ့ပုံးနှိုးသူ။ ။
- မြို့တတော်လွှဲတဲ့ မန်းငင်းန်း၊ နဲ့င်းယိုဒျား “ပရိသတ်လွှဲ
ပွဲယ်၊ ဒီးအဲ့သား၊ လွှဲ့ဗို့ကိုစွဲ၊ တီးပိုးသား၊ ပါးကားသား၊ ဆရား
တဲ့မ်းလိုတ်၊ ဆရားဆဲ့တသီး၊ သွေ့လိုတ်သား၊ စက်နဲ့လိုတ်”နဲ့

နှင့်ဖံ့ဌားသွေးသွေး။။

မင်းသုတေသန်းနှင့်၊ အပိုပိုယ်စုဝန်နဲ့မဲ့၊ မင်းသုတေတာ်းနှင့်၊ အပိုပိုယ်စုဝန်နဲ့မဲ့၊ မင်းသုတေသန်းနှင့်၊ အပိုပိုယ်စုဝန်နဲ့မဲ့၊ နေးတွေ့းဝိဘဲ့တော်းတင် အဖြေးမဲ့၊ မင်းသုတေသန်းနှင့်၊ ရွေးဖန်းသွေ့နဲ့မဲ့ -

ବ୍ୟବହାରୀ - “ତାରେଃପରା = ଲିତିନ୍ଦରାଃପରାଃ”

ଗୁଁଟେହୁ, ଯଟେହୁଣେଟେହୁଣେଫୋର, ଦିନେଠିରେତୁମ୍ଭିନ୍ଦିନା,
ଅଭିଭ୍ୟାନେ ଲାକ୍ଷଣେଫର୍ତ୍ତ ଅର୍ଦ୍ଦେଶେ॥

ဥပမား - “ရဟန်းတပါ့ = ရဟန်းတပါ့”၊ “နေရာ့င် = မွူးရောင်း” စတဲ့င်နှင့်နှစ်ဗုံးသွေး။

၄။ င်းစွဲး ကျိုးနိုင်တန် နဲ့င်းယိုန်း ကဲ့်းအာအာ ကြိုယား တပါတ်း င်းအစားန်းဖုံးသွား။

ကြယားကပါဒီး ဝါကျဖုန်းနှင့် ကဲ့ော်အာအာ ကံး၊ ကတ္တား၊
ကြယား ထွေ့ဗြို့ဗြို့ပို့ဝင်။

“ကံး”ကရိန်း၊ ကခံးဟား အဖိုးသွတ်၊ အအံးအခွဲ၊ အပြုံး-
စတင် နဲ့င်းနှင်းဖုံးသွား။

“ကတ္တား”ကနိုင်၊ ကော်မျိုး၊ ကောသုတ်၊ ကောအံး၊ ကောအွာ၊ ကောနှင့်-စတင် ကကောမာ၊ သား (ကကောချမ်းမြှင့်၊ ရှင်တသိုး၊ သား) ဖိုးနှင်းသွား။

“ကြယား”ကရိုန်း ဖို့ သွတ်၊ အံ၊ အွေ၊ ပုံင်း-စတင် ကထ္ာကထ္ာထို့န်းသွား။

(၈)

နိုင်းတဲ့မဲ့-သဲ့မဲ့မဲ့

အပုံးစံး ကတ္တား ကြိယား ကံ

အပုံးစံး ပါ၊မူး ဒီး ဟန်းအို

အပုံးစံး ပါ၊ရို သွတ်း ပေ

အပုံးစံး ပါ၊သေ အံး မီး

အပုံးစံး ပါ၊ပြီး အွေး ထိ

အပုံးစံး ခွန်စီ ဂုင်း ဘုရား

အပုံးစံးကိုနှစ်၊အလေး - “ပါ၊မူး”နှစ်း တွေး“ကတ္တား”၊ “ဒီး”နှစ်း တွေး“ကြိယား”၊ “ဟန်းအို”နှစ်း တွေး“ကံ”။ ငင်းတထို့ တထို့ကိုယို “ကတ္တား၊ ကြိယား၊ ကံ”လိုသံ့ဟား မဲ့ပါညီးလို့ဝင်းနှစ်း-“ကတ္တား”နှစ်း အွေးအရိုးသွတ်း ပထား (ပါ၊မူး)၊ “ကြိယား”နှစ်း အွေးအထောင် ခုတိယ (ဒီး)၊ “ကံ”နှစ်း အွေးအခွင့်သွတ်းတတိယ (ဟန်းအို)။

မဲ့အွေးခဲ့လို့ချာပါလို့ဝင်းနှစ်း “ပါ၊မူးဒီးဟန်းအို” နိုင်းတဲ့မဲ့အေား အသံးဖြင့်အဲ့နှင့်အေား။

အစိုးး မဲ့အဲမဲ့တော်းတော်းနှစ်း၊ အမိုက်ယ်း (ကပေးခါးယိုအတွင်း) တထို့နှင့်တော်း၊ ဥပမား- အွေးခဲ့လို့မြိုင် ကံ၊ ကတ္တား၊ ကြိယား-နဲ့မဲ့နှင့် မဲ့အဲမဲ့တော်းနှင့်အေား။

“ကံ”နှစ်း ဟန်းအို၊ “ကတ္တား”နှစ်း ပါ၊မူး၊ “ကြိယား”နှစ်း ဒီး၊ “ဟန်းအို ပါ၊မူးဒီး”တွေးတော်းအား နဲ့မဲ့နှင့်အေား။

“ပါ၊မူးဒီးဟန်းအို”င်းယိုတွေး၊ “ဟန်းအို ပါ၊မူးဒီး”င်းယိုတဲးမဲ့အွေးထွေး အသံးခင်းလမ်းနှစ်း တစွဲနဲ့ပိုတော်းလို့ဝင်း၊ အမိုက်ယ်းတဲ့ မြိုင်ပိုတော်းလို့ဝင်း၊ “ပါ၊မူးဒီးထနဲ့”၊ “ပါ၊မူးဒီးဟန်းအို”၊ ဒီးဟန်းအိုအား၊ (ဒီးအဲ့မဲ့မွေးတော်း) အမိုက်ယ်းထနဲးနဲ့မဲ့နှင့်အေား။

“ဟန်းအို ပါ၊မူးဒီး”၊ “ဟန်းအို ပါ၊မူးဒီး” (ပါ၊မူး ဒီးအား ပါ၊ရို ဒီးမွေးတော်း) အမိုက်ယ်းထနဲးနဲ့မဲ့နှင့်အေား။

ကံ၊ ကြိယား၊ ကတ္တား- မဲ့အွေးခဲ့လို့မဲ့နှင့်ယိုနှစ်း၊ “ဒီးအဲ့

ပါ၊မူး” ထွာတေားနှင်းနှင်း၊တဲ့င အမို့ယ်း အဲ့ော်ထပ်းတို့နှင်း၊
သူ့၊ ယိုဒါ ကအပ်းဒေါ်၊လှဒါး “ ဆေးတိုးဆာရာ-တယိုးဆဲ့ဆာရာ့ ”
နှင်းတဲ့ အမျို့နှင့်နှင့်၊ နေနေသူ။။

ကအပ်းဂဲ့ော်ဒါး “ ပါ၊မို့ သွေ်းပေါ့၊သေ အံးမို့၊ ပါ၊ပြီ၊
အွေးထို့ ခွဲ့နှင့် စွဲ့ော်းသူရာ့ ” တွဲမိုး (ကတ္တား၊ ကံ၊ ကြိုယား-သုံးပျိုး၊
ကပါညီးလို့ဝင်း၊ ရိုကျောလော်းအလင့်နှင်းနှင်းတဲ့ ချုံးမဲ့ော်းမဲ့ော်းဖော်
ဟား၊ အခင်းလမ်းဖုံးနှင်းနှင်း၊ သူ့။။

“ ကတ္တား ” နှင်း (အမူး၊ အခို့ လို့၊ တိုရှေ့ဗြို့နှင့် ခွယ့်တော်းတဲ့င)
“ ကေားမျိုးသား၊ ကေားသွေ်းသား၊ ကေားအံးသား၊ ကေားအွေး၊
သား၊ ကေားလှုံးသား ” စတဲ့င မဲ့ော်းသုံး၊ “ ကေား-သား ” နှင်းနှင်းနှင်း၊
ချုံးဖော်းမဲ့ော်းမဲ့ော်း ခင်းလမ်းစွဲ့ော်းလယို့အတွေ့်း-

ကတ္တားင်းယျာ၊ ကြိုယား ကံ ကတ္တားင်းနာ

ကော့	ဒီး	ဟန်းအို	သား
ကော့	သွေ်း	ပေ	သား
ကော့	အံး	မို့	သား
ကော့	အွေး	ထို	သား
ကော့	စွဲ့ော်း	ဘူရာ့	သား

“ ကော့ ဒီး၊ ဟန်းအို သား ” င်းယိုတွဲမိုး “ ဒီး၊ ဟန်းအို ”
င်းယိုနိုစားနှင်း၊ အမို့ယ်းမျို့နှင့်လို့ဝင်းတဲ့င မဲ့ော်းမာ့ဖွဲ့ထို့ ကတ္တား
င်းယျာ၊ “ ကော့ ” နှင်း -

+	ဒီး	ဟန်းအို	သား
+	သွေ်း	ပေ	သား
+	အံး	မို့	သား
+	စွဲ့ော်း	ဘူရာ့	သား

ထွာလွှေ့နှင်းထုံး-အသုံးမဲ့ော်းမဲ့ော်းနှင်းသူ့။။

လွှေ့ကို့နား နှိုတုံးမို့၊ ကန်းတဲ့င နိုင်းထုံးစွဲ့ော်းမဲ့ော်းမဲ့ော်း

မျှင်းန်းန်း, “ဟန်းအိုဒ္ဓါးသား၊ ပေသွတ်းသား၊ မိုးအံးသား၊ ထိုးအံးသား၊ ဘုရားရဲ့သား” စတဲ့င် ငင်းတွေ့ဝင်း” နှေးန်းရဲ့န်းန်း, ထွာနွောင်း, တုံးသွေးသွေး။

မျှင်းမှာ, ဖော်ထိုး, ကတ္တားငင်းနာ “သား” န်း, “ကောဒ္ဓါးဟန်းအို ကောသွတ်းပေါ့၊ ကောအံးပို့၊ ကောအဲ့ထိုး၊ ကောဂဲ့င်းဘုရား” ထွာ လွှာလွှာန်းန်းတဲ့င် ငင်းယိုန်း, သုံးအီ “ငင်းရို” ပါကျတဲ့လေး၊ သုံးအီ “ငင်းဖြေး” ပါကျတဲ့ လောင်းသွေး။

မျှင်းသုံးအီငြေးရှိန်း, -

= ပါ့မျှင်း, ကောဒ္ဓါး ဟန်းအို?

= ပါ့မျှင်း, ကောသွတ်း, ပေါ့? ထွာလွှာလွှာန်းန်းတဲ့လျှော့၊ မျှင်းသွေး, “ပါ့မျှင်း” န်း, “ဟန်းအိုန်း, ပါ့မျှင်းကောဒ္ဓါး?၊ ပေန်း, ပါ့မျှင်းကောသွတ်း?”

တန်ယ်း, - “ကောဒ္ဓါးဟန်းအိုန်း, ပါ့မျှင်း?၊ ကောသွတ်း, ပေန်း, ပါ့မျှင်း?”

တန်ယ်း, - “ပါ့မျှင်းန်း, ကောဒ္ဓါးဟန်းအို?၊ ပါ့မျှင်းန်း, ကောသွတ်းပေါ့?” ထွာလွှာလွှာမျှင်းန်းန်းတဲ့စား၊ ချင်းကားအျား ကမဲ့ပဲ့သုံး, န်းသွေးသွေး။

မျှင်းသုံးအီ ငင်းဖြေးပါကျန်း, -

= ပါ့မူး ကောဒ္ဓါး ဟန်းအို

= ပါ့စိုး ကောသွတ်း, ပေ - ထွာလွှာလွှာန်းန်းတဲ့လျှော့၊ မျှင်းသွေး, “န်း” န်း, “ဟန်းအိုန်း, ပါ့မူး ကောဒ္ဓါး၊ ပေန်း, ပါ့စိုး ကောသွတ်း”

တန်ယ်း, - “ကောဒ္ဓါးဟန်းအိုန်း, ပါ့မူး၊ ကောသွတ်း, ပေန်း, ပါ့စိုး”၊ တနဲ့, - “ပါ့မူးန်း, ကောဒ္ဓါးဟန်းအို၊ ပါ့စိုးန်း, ကော သွတ်းပေ” ထွာလွှာလွှာန်းန်းတဲ့စား၊ ချင်းကားအျားငင်းရို သုံးအီ အဖြေး အဆင်းကပြေးရာ, န်းသွေးသွေး။

အဆင်းပြုးရာ၊ ကုရိုန်း -

င်းရှိဝါကျ

ပါ့မျှင်း ကော်မွိုးဟန်းအို? - ပါ့မူးကော်မွိုးဟန်းအို
ဟန်းဒိုန်း၊ ပါ့မျှင်းကော်မွိုး? - ဟန်းဒိုန်း ပါ့မူးကော်မွိုး
ကော်မွိုးဟန်းအိုန်း၊ ပါ့မျှင်း? - ကော်မွိုးဟန်းတိန်း၊ ပါ့မူး
ပါ့မျှင်းန်း၊ ကော်မွိုးဟန်းအို? - ပါ့မူးန်း ကော်မွိုး
ဟန်းအို

အရိတ္ထ်းအဖြေး ယံဖေးကတလေးလို့ဝင်းနှင်းန်း။

“ကော်မွိုးဟန်းဒိုယားန်း ပါ့မျှင်း? ကော်မွိုးဟန်းဒိုယားန်း
ပါ့မျှင်းဟောင်း? ” စတ်ငင်းရိရိကျတဲ့ အစိုးနေကာ၊ န်းပုံးတဲ့
အဆင်းပြုးပြုး မျှော်းသုံးဖေးန်းမဲ့၊ ထွာနိအသုံးမျှော်း အသုံးမျှော်း
န်းသွေး။

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

င်းလို့တုတို့တ်း (ဝါကျတရိရိကျ) ကိုန်း ကထွား၊ ကြိယား၊
ကဲ့၊ ကိုယ်း - ယိုလစ်းမျှော်း၊ မျှော်းပါ့ဝါ့လို့ဝင်းန်း၊ ချေဖေးသွေး
င်းလမ်းမျှော်းမျှော်း အစွဲးလယ့်အတွေ့်း -

ကထွား ကြိယား က ကရိယ်း

နှိမ့်း	ရဲ	ဗျာ	တွမ်းစန်း
နှိမ့်	ဝင်	ခြိ	တွမ်းနှုံးကင်း
ပါ့သီးသင်း	ဒင်း	ဟူး	တွမ်းလေး
ပါ့မျှင်းပေါး	သေး	သိုး	တွမ်းခွဲ့
နှင်းမွား	ပဲ့င်း	ဘုရား	တွမ်းက်း
“ကရိယ်း”ကရိုန်း	ဘုရား	ဘုရား	တွမ်းကို
ကရိုန်း၊ အတွေ့်း			ဝါကျကို

မျှော်းအေ့ဗို့ယို့ယို့န်း၊ နိုပါအိုင်းသားသား ကသုံး “တွမ်း”န်း၊
ထွားကရိယ်း။

(၁၂)

နိုင်းထုတ္တု-သုမ္ပုံးမြှင့်

မုတ္တုးဒေါ်ဘား သဒ္ဓါးကျမ်းအလိုးနှင့် ကမားထွားမြေးမြင်းဒါး
ကြိုယား (ကြိုယာ သာကာ တမသတ္တု) နှင့် ဟဲ့ “ကရိုက်း” သွား။
ဥပမား - “ရွှေဗြာဗွေးမြန်” ထားရဲ့ (ကြိုယား) ကိစ္စယုံ ဖေး
ကထွားနှင့် သုံးအီလားတွေ့မြန်၊ စန်နှင့် မားထွားအီထားရဲ့ကိစ္စ၊
ရွှေဗြာဗွေးအီနှင့် ခွဲမြတ်းအီတွေ့မြန်၊ စန်မားထွားဖေး၊ ကွပ်နှင့်မား
စန်နှင့် တွား “ကရာဏာ-ကရိုက်း” နှင့်သွား။ ကအောင်းကဲ့လုံးစံး ကရိုက်း
အလောင်းလင့်ဖုံးနှင့် တဲ့ အရှိန်ပို့နှင့် နေနေသွား။

× ×

င်းထို့တေတို့ (ဝါကျောဝါကျေ) ကို “ကထွား၊ ကြိုယား၊ သမ္မား
ဒါန်၊ ကံ” ယိုလစ်ဗျား၊ မြှင့်ပိုင်းလို့ဝင်းနှင့် ချုပေးသွား အခင်းလင်း
မဲ့ဗြို့မြှင့်း အစဲ့ဗြို့လယ့်အတွေ့ဗြိုင်း၊ -

ကထွား ကြိုယား သမ္မားနှင့် ကံ

နှီမိုး	လူး	ဗွေးသျုံး	ထားဒါ
နှီဖါ	လူး	ဗွေးစင်း	ခင်းဖါး
တကား	လူး	ဗွေးမွန်	မွေ့ပို့
နှင့်စီ	လူး	ဗွေးမွန်	တရိုး
ခွဲ့နှီး	လူး	ဖီဗွာ	တသီး

“သမ္မားနှင့်” ကရိုက်းနှင့် တွားသွား ကအေးသုံးအီ ဝါကျေကို
ကိုနှင့် အတွေ့ဗြိုင်း၊ “ငွေ့အတွက်တားသား” နှင့် တွားသမ္မားနှင့် နှီမိုး
လူးထားဒါ၊ လူးပါးမြှင့် အတွက်တားသား၊ ဗွေးသျုံးအတွက်တား တော်
ဗွေးသျုံးနှင့် တွား သမ္မားနှင့်။

တန်ယ်း - ကနေးကထွားဒါး (ကံ) တြို့နှင့် တွားသမ္မားနှင့်
ထားဒါနှင့် ပါ့မြဲ့နေးထူး၊ ပေါးဗွေးသျုံး နေးထူးတဲ့ ဗွေးသျုံးနှင့်
တွားသမ္မားနှင့် ပေါးပါ့မြဲ့နေးထူးတဲ့ ကနေးထူး ပါ့နှင့်နှင့် တွားသမ္မား
ဒါး၊ အပ်းကဲ့သမ္မားနှင့် အလောင်းလင်းတဲ့ မြို့နှို့နှီးနှင့် နေနေသွား။

× × × × × × × × × × × × × × × × × × ×

ငင်းထိုတထို့ (ဝါကျေတဝါကျု)ကို “ကတ္တား၊ အပါဒါန်၊ ကြိယား၊ ကံ” ယိုလစ်၊ မျိုး၊ မျိုးပါဝါ၊ လို့ဝင်၊ နှင့်၊ ချေဖေးသွေ့၊ အခင်းလမ်းမဲ့ဗျား၊ အစဲ့ဗျားလယိုအတ္ထိုင်း -

ကတ္တား အပါဒါန် ကြိယား ကံ

ဗွဲဗွန် အင်းကျောင်း၊ ကွဲ့လွှေ့၊ ဒုံးထင်း၊

ဗွဲ့စင်း၊ အင်းသုံးခံ် ကွဲ့လွှေ့၊ ကောင်ပန္တ်း

ဗွဲ့သျိုး အင်းကျောင်း၊ ကွဲ့လွှေ့၊ ဝါးလီး

ကော်ပိုး အင်းကျောင်း၊ ကွဲ့လွှေ့ ထန်းလွှုံး တပါ့ဌ့ဌ့

ဒီဗွာ အင်းခုံုံး သဲ့ဗျားလွှုံး တရော်

“အပါဒါန်”ကရို့နှင်း ထွားသွေ့၊ ကသုံးအပါကျေကို ကိုနှင်း၊ အတွေ့ဗျား၊ အပ်းအွေးယို လွှေ့အွေးသူ့၊ အပ်းအွေးသူ့၊ လွှေ့အွေးယို၊ အပ်းကပါအရပ် (ကဖလွှေ့အရပ်) ဗွားနှင်း၊ ထွားအပါဒါန်။

ဥပမား - အပ်းအွေးကျောင်း၊ သဲ့ဗျား၊ ဒတို့ကျောင်း၊ တဲ့ဗွဲ့ဗွား၊ တွဲဗွား၊ ထို့ကျောင်း၊ “အပ်းနှုံး၊ ကို လွှုံးလွှုံး?”၊ “အပ်းကျောင်း၊ လို့လွှုံး”၊ ကျောင်းနှင်း၊ သုံးတွယ်းတွေ့း “အပ်း”၊ “အပ်းကျောင်း၊ ကို လွှုံး”၊ ကျောင်းနှင်း၊ သုံးတွယ်းတွေ့း “အပ်း”၊ “အပ်းကျောင်း၊ လွှုံး”၊ ကွပ်နှင်းမဲ့၊ “အပ်း” ကပါ(ကျောင်း)အရပ်နှင်း၊ ထွားအပါဒါန်။

တနယ်း - အပ်းမဲ့ဗျား၊ ကို လွှုံးလွှုံး? ဖလွှုံးအရပ်မဲ့ဗျား? အပ်းကျောင်း၊ ဖလွှုံး၊ ဖလွှုံးကျောင်း၊ အရပ်နှင်းမဲ့၊ ကဖလွှေ့ (ကျောင်း)အရပ်နှင်း၊ ထွားအပါဒါန်နှင်းသွေ့။ ကအပ်းကို့ အဖုံးခုံးတွေ့း အပါဒါန်လောင်းလင်းတဲ့ မြို့နို့ပိုနှင့်၊ နေနေသွေ့။

× ×

ငင်းထိုတထို့ (ဝါကျေတဝါကျု)ကို “ကတ္တား၊ ကြိယား၊ ပြုကာ သ-အာဓာရ” ယိုသိမ်းမျိုး၊ မျိုးပါဝါ၊ လို့ဝင်၊ နှင့်၊ ချေဖေးသွေ့၊ အင်းလမ်းမဲ့ဗျား၊ အစဲ့ဗျားလယိုအတ္ထိုင်း -

(၁၄)

နိုင်းထံမြဲး-သုမ္ပားမြဲး

ကတ္တား ကြိယား ဉာဏာသ/အာဓာရ

နိုင်း အုံ လမ်းပါ

နိုင်း အုံ လမ်းကို

ဝေးခို ပောင်းဒင်း ကူး

ဖူးမူး ထင်း ကျောင်းကို

ဖူးမြို့ အပ်းထိုင်း ကား

“ဉာဏာသ/အာဓာရ”ကရိုန်း၊ တွေးသွေ့ ကသုံးအီဝါကျကို
ကိုန်း၊ အတိုင်း၊ “ခင်းလမ်းအုံ”(ကအံ့ဒင်း/ ကပောင်းဒင်း၊
ကအံ့သွေ့၊ ကထိုင်း) အရပ်န်းနှင့် တွေးဉာဏာသ-တွေးအာဓာရ^{၁၁}
“နိုင်း အုံမှုင်းကို? ” “အုံလမ်းကို၊ အုံလမ်းပါ”၊ “လမ်းပါ”နှင့်
တွေး(နိုင်း)

ခင်းလမ်းတဲ့ ဟဲ့ “ဉာဏာသ”၊ မဲ့ “အာဓာရ”နှင့်သွား။

ကအပ်းကျုံး အပုံစံးတွေး ဉာဏာသ/ အာဓာရ အလောင်း
လတ်ဖုံးန်းတဲ့ မြို့နှင့်ရေနေသွား။

မန်းကရို “ပွဲ”၊ နိုပ်အိုင်းကရို “ပွဲယ်း”ကပါဒါး ငင်းဖုံးန်းတဲ့
အထွေအာဝင်း၊ ငင်း၊ တမ်းတွေးတ်းကဲးအာအာသွား။

ဥပမား- “ကျောင်းဆင်းပွဲ”၊ နိုရှိ “ကျောင်းလင်းပွဲယ်း”တဲ့
စိုး၊ စား၊ ယူယူမြှုပ်း၊ ကျောင်းနှင့် စောင်းမားအလင်း၊ အထင်းဒါး
နဲ့?၊ ကျောင်းနှင့် မားချောင်းမဲ့လင်းပွဲယ်း၊ ကွင်န်းမဲ့ နှိုကသုံး
“ကျောင်းလင်းပွဲယ်း” နှင့် မွေးတပ်း၊ အမွေးန်း၊ “ပွဲယ်းလင်း
ကျောင်း”အျား။

တို့၊ ကွင်းန်းထင်း၊ ခွဲန်း၊ ကလွှေ့စုံလူးလို့ဝင်းနှင့် ဝင်းဟဲ့
“ပွဲယ်း”၊ ကွင်းန်းမဲ့ “ပွဲယ်း”ကရိုန်း၊ “လို့စု-လို့လူး”သားယူး
တောင်းခါး၊ သွေ့ဗျားမြှင်းန်း၊ သွေ့လိုက်တွဲဗျားသွားသွားတဲ့ လို့စုလို့လူး
ဖူးမူးခို ကလွှေ့“ပွဲယ်း” သားဖုံးန်း၊ သင်းချာသွားလမ်း ဖတို့သွား။
ကျောင်း (လင်းထို့သွားကျောင်း)နှင့်မဲ့ ဒေါ်းငင်းအတွေးတွေး သုံးရှုံး

အန္တိတ်-သုတ်-တွေ့၊ “ပွဲယ်လင်-ကျောင်၊” ရှိုးဟားနှင်းနှင်း သွေ့။

ကအပ်းကုတ်နေ “ကျောင်းဖွဲ့ဖွဲ့-ကျောင်းဗွောင်း” ကရိုး နှင်း၊ တဲ့ မွေးတ်း၊ “ပွဲယ်-ဗွောင်ကျောင်း” အျား၊ “ကျောင်း-ဖွဲ့-ကျောင်း-ဗွောင်း” မွေးတ်း၊ “ဗွောင်ကျောင်း” အျား၊ ဥပမား-“ဗွောင် ကျောင်း၊ ဗွောင်တို့က်” စတဲ့ နှင်းနှင်းနှင်းသွေ့။

“ကျောင်းဗွောင်း”၊ “ဗွောင်း” မျိုးအွေးအဲ့နဲ့နှင်းနှင်း၊ ကျောင်း အောင်းအွေး၊ (တတ္ထိုင်း၊ ပါး၊ တ်းတဲ့၊) နိုင်းနိုင်း၊ အသုံးအောင်းအျား၊ နှင်းနှင်းနှင်း၊ သွေ့။

နှင်းထွေ့တွေ့း - “ကျောင်းပိတ်-ကျောင်းပိတ်” မွေးတ်း၊ “ပေါ့၊ ကျောင်း” အျား၊ “ကျောင်းပိတ်ရှုံး- ကျောင်းပိတ်နှီး” မွေးတ်း၊ “ပိတ်ကျောင်းနှီး-ပေါ့၊ ကျောင်းနှီး” အနီး၊ ပေါ့၊ ကျောင်း၊ ကျိုးကုရားသုံး၊ အျားသွေ့းနှင်းနှင်း၊ ဥပမား- ပေါ့၊ ပါး၊ အတို့၊ ပေါ့၊ ပါး၊ ပုံးအို့။

“သော့ခတ်ထားတယ်-သော့ခတ်း၊ အျား” မွေးတ်း၊ “ခတ်း၊ ပါး၊ အျားသော်-ပေါ့၊ ပါး၊ အျားသော်” နှင်းနှင်း၊ အပုံးစံးကပါပို ကအပ်းကုတ်အလင်းနှင်း၊ တဲ့ ထွားသုံးနှင်းသွေ့း ပို့အတိုင်း၊

နှင်းထွေ့တွေ့း - “အဖွဲ့ဝင်-အဖွဲ့နှီး” တဲ့ မွေးတ်းနေနော်၊ “အဖွဲ့နှီးသော့နဲ့၊ နှီးသော့၊ အဖွဲ့နှီး?”၊ နှီးသော့၊ အဖွဲ့၊ ကိုအျား၊ တဖြား၊ တဲ့ နှီးသော့၊ အဖွဲ့၊ ကို နှီးဖြား၊ တဲ့ နှီးသော့၊ အဖွဲ့၊ ကို ကွပ်နှင်း၊ “အဖွဲ့နှီး” မွေးတ်း၊ “နှီးအဖွဲ့” အျား။

“သာသနာဝင်းမှတ်တမ်း-သားသနားနှီးမှတ်တန်း” တဲ့ မွေးတ်း၊ “မတ်ပါးနှီးသားသနား” သုံးသွေ့း နှင်းနှင်း၊ နှင်းထွေ့း-“ဘုရားဖြော့ခြာ့-ဘုရားဗွာ့” မွေးတ်း၊ ခုံဘုရားဗွာ့အျား၊ “မြေဖြော့ကျောင်း-ဟံ့ြာ့ကျောင်း” မွေးတ်း၊ “ကျောင်းဟံ့ြာ့” အျား၊ “ခါးဆိုင်ပြု့-သီးသင်းဝင်း” မွေးတ်း၊ “ဝင်းသီးသင်း” အျား။

(၁၆)

နိုင်းထုတ်-သုမ္ပု။

နှစ်၊ ထွေဗျာ၊ အပ်းနေက - ကဲးတွေဗျာ၊ မဲ့းအွဲ့နယ်လို့
လို့တဲ့ သမ်းအား မဲ့းတဲ့ ပို့တဲ့ သမ်းဆွာ၊ တင် နှစ်၊ ထွေဗျာ၊
တင်းထဲင်းတင်းဒုံးမျှမဲ့၊ “အွဲ့နယ်တာဘာ-ထို့ပို့တာသောင်း” ငင်းနှစ်၊
အတိုင်း၊ အွဲ့နယ်ပါ ချင်းယို့တဲ့ သေပို့တဲ့နောင်းလဲ့းသွား။

ဟော့၊ တရာ့၊ သားတဲ့နှစ့်၊ ဆရားတင်းလိတ်သားဖို့တဲ့နှစ့်၊
ကတဲ့ပို့ကဗျာသားဖို့တဲ့နှစ့်၊ “ငင်းယို့နှစ့်၊ ထွာလို့မျို့တမျို့၊ အွဲ့”
ဟော့၊ လွှာ၊ တဲ့ပို့လွှာ၊ စန်းလွှာနဲ့းနှစ့်၊ ဖို့သွား။

ကဲးတွေဗျာ၊ “ရှုံးလွှာ့၊ ဝင်၊ ပြောင်း-လောင်းလွှာ့၊ ဝင်၊ ဖြော့၊
ထွေဗျာ့၊ ဝင်၊ ဝင်းမဲ့း” တင် နို့ထုံးနို့ထုံး၊ မဲ့းတဲ့မဲ့းတင်းနှစ့်၊ “ငင်း”
ကရို့ဒါး၊ နို့စို့းဒို့း၊ “အွဲ့” ယို့နှစ့်၊ ယံ့ဖေးနေးကတြးခြောင်းညား
သေး သေးနားနားနှစ့်၊ “နိုင်းထုံး၊ စို့း-သုံးမဲ့းမဲ့း” လွှာသွားကရို့နှစ့်၊
ထွားထွားတွဲပို့တွဲပို့ တဲ့ပို့နယ်သွင်းပါ တမာလွှာ့ဘားနဲ့းယို့သွား။

မွေးပို့နှင့်-ကောဝိဒ (သီးသံး)

(သော့၊ “နို့းနို့းအားမာန်း-အမဲ့း(၇)” တဲ့လိတ်မဲ့း
၂၃-၂၊ ၃၀)

ဝင်၊ ငပ်း နိုင်း - ဗိုလ်ပိတ်း

ယိုဒါ နိုင်းဖုံးစုံ တဲ့မဲ့လိတ်သား မနဲ့အာလွှဲသွား။ ယို့လို့
ကျောင်းနှစ်၊ ယိုးအာအာသွား။

ပေါးလိတ်စောင်းထန်းတဲ့ သေနန်းပါနိကဲ့းအာအာတင် ကပ်
ပသာလွှဲတွေ့း၊ သဲ၊ ရော်းသဲ၊ ရော်ဟော်း၊ တွေးချွဲ့ဟားနှစ်းသွား။

ယပါ၊ ပါ၊ / ယဖြာ၊ ဖြာ၊ နှစ်၊ တဲ့မဲ့လိတ် ပအိုင်းထဲ့စွဲ့း ငပ်းသံ့၊
မဲ့ွဲ့ဒါး (တဲ့မဲ့ပအိုင်းငပ်း အလွှာ၊ အသင်း၊ အတွေ့်င်းဒါး၊ ယင်ဟန်း
သားနှစ်း၊ ဒါးတား (တဲ့မဲ့လောင်းဝင်းငပ်း)တဲ့ ပါနေနေသွား။

ကွဲ့နှစ်း၊ မဲ့ွဲ့တဲ့မဲ့နှုန်း၊ ကများခရား၊ တဲ့မဲ့လိတ်ပအိုင်း
ခရား၊ ပအိုင်းငပ်းလွှာ၊ အသင်း၊ ခရား-တဲ့ နှုင်းနှစ်း၊ အင်းအာတန်း
ယိုတလဲ့နှစ်း၊ ချိုင်းအိုင်းကလေး၊ တဲ့မဲ့ပျော်ဟား “ဝင်းငပ်းနိုင်း-
ဗိုလ်ပိတ်း” လယိုအတွိုင်းသွား။

ပုံးစုံး (၁)

မန်းနှစ်း၊ တဲ့မဲ့နှုင်းယိုး -

“ဤစာရေးသူသည် ဤစာကို သေသေချာချာ စွဲ့းစားပြီးမှ
ရေးပါသည်”။

ပအိုင်းနှစ်း၊ တဲ့မဲ့ွဲ့နှုင်းယိုး -

“တဲ့မဲ့လိတ်ယိုသားနှစ်း၊ ယူးစွဲ့းစား၊ သေးသေးချားချားထွေးမဲ့
တဲ့မဲ့လိတ်ယိုနှစ်းသွား” (ယိုနှစ်း၊ တဲ့မဲ့လောင်းတားမန်းငပ်း)

ယင်ဟန်းသားနှစ်း၊ တဲ့မဲ့နှုင်းယိုး -

“လိတ်ယိုတဲ့မဲ့သားနှစ်း၊ လိတ်ယို သေးသေးချားချား စွဲ့
စားထွေးမဲ့၊ တဲ့မဲ့နှစ်းသွား” (ယိုနှစ်း၊ တဲ့မဲ့လောင်း မန်းငပ်း)

ယူးသွေးနှုင်းယိုး -

(က) တဲ့မဲ့လိတ်ယို”နဲ့ “လိတ်ယိုတဲ့မဲ့နဲ့” (တဲ့မဲ့လိတ်
ယိုး- နှုင်းနှစ်း၊ ချား)။

(၁၈) နိုင်းကံ့ချုံး-ဘုံးချုံး

(၁) “စဉ်၊ စာ၊ ထွေဗူး၊ တဲ့မ်းလိတ်ယိုနဲ့” “လိတ်ယို စဉ်၊ စာ၊
ထွေဗူး၊ တဲ့မ်းနဲ့” (စဉ်၊ စာ၊ ထွေဗူး၊ တဲ့မ်းလိတ်ယို-
နှင့်နှင့်၊ အျေး)

ကွပ်နှင့်၊ မဲ့ တဲ့မ်းနယ်၊ (၂)နယ်၊ လယ် တဲ့က်ထွားဟော်၊ ယူး
ထူးသွွှေးအနယ်၊ နေား။

(၃) တဲ့မ်းလိတ်ယိုသားနှင့်၊ ယူးစဉ်၊ စာ၊ သေးသေးချားချား
ထွေဗူး၊ တဲ့မ်းလိတ်ယိုနှင့်၊ သွေး။

(၅) လိတ်ယိုတဲ့မ်းသားနှင့်၊ လိတ်ယို သေးသေးချားချား
စဉ်၊ စာ၊ ထွေဗူး၊ တဲ့မ်းနှင့်၊ သွေး။

မန်းနှင့်၊ - စာရေးသွေး - ကတ္တား၊ စာကို - ကံး၊ ရေး-
ကံးယာ (ကတ္တား၊ ကံး ကံးယာ)။

ပအိုင်းနှင့်၊ - တဲ့မ်းလိတ်ယိုသား - ကတ္တား၊ တဲ့မ်း-
ကံးယာ၊ လိတ်ယို-ကံး (ကတ္တား၊ ကံးယာ၊ ကံး)။

ကွပ်နှင့်၊ မဲ့ “ဝင်၊ ငင်နှင့်ငင်း-ပိုနိုတ်း” နှင့်၊ သွေး။

ပုံးစံး (၂)

မန်းနှင့်၊ တဲ့မ်းနှင့်းယို -

“ဟင်းချက်သမားသည် ဟင်းအမျိုးမျိုးကို ချက်တတ်၏” ။

ပအိုင်းနှင့်၊ တဲ့မ်းဘားနှင့်းယို -

“ခြိုးဟန်းအိုသားနှင့် ခြိုးဒါး ဟန်းအိုအမျိုးမျိုးသွေး” (ယိုနှင့်၊

တဲ့မ်းလောင်းတတ်းမန်းငင်း)

ယင်ဟန်းသားနှင့်၊ တဲ့မ်းနှင့်းယို -

“ဟန်းအိုခြိုးသားနှင့် ဟန်းအိုအမျိုးမျိုးယို ခြိုးဒါးသွေး” (ယိုနှင့်၊
တဲ့မ်းလောင်းမန်းငင်း)

ယူးသွွှေးနှင့်းယို -

(၃) “ခြိုးဟန်းအိုသား” နဲ့၊ “ဟန်းအိုခြိုးသား” နဲ့၊ (ခြိုးဟန်းအို

သား - နှင့်နှင့်၊ အျေး)

(၁) “ဒိုးဒါး ဟန်းအို”နဲ့ “ဟန်းအိုဒိုးဒါး”နဲ့ (ဒိုးဒါး ဟန်းအို - နှင်းနှင်းအေး)
ကွဲပဲနှင်းမဲ့ တဲ့မေးနယ်း (၂)အယ်လယ့် တဲ့ကဲ့တွေးဟော်ယူး
ထူးသွေ့အနယ်းနေား -

(၂) ဒိုးဟန်းအိုသားနှင်း ဒိုးဒါးဟန်းအိုအမျိုးမျိုးသွေ့။
(၃) ဟန်းအိုဒိုးသားနှင်း ဟန်းအိုအမျိုးမျိုးယို့ ဒိုးအိုသွေ့။
မန်းနှင်း - ဟင်းချက်သမား - ကတ္တား၊ ဟင်းကို-ကံ
ချက်တတ်-ကြိယာ (ကတ္တား၊ ကံ၊ ကြိယာ)
ပအိုင်းနှင်း - ဒိုးဟန်းအိုသား - ကတ္တား၊ ဒိုး-ကြိယာ၊
ဟန်းအို-ကံ (ကတ္တား၊ ကြိယာ၊ ကံ)
ကွဲပဲနှင်းမဲ့ “ဝင်းဝင်းနှင်း-မို့နို့တင်း” နှင်းသွေ့။

ပုံးစံး (၃)

မန်းနှင်း တဲ့မေးနှင်းယို့ -
“ဤခေတ်ပြု တပည့်တို့ကို ဆုံးမကြသော ဆရာတို့သည်
တုတ်ဖြင့် မရှိက်ကြဘ နားလည်အောင် ရှင်းပြကြပါသည်။”
ပအိုင်းနှင်း တဲ့မေးဟားနှင်းယို့ -
“ခေတ်ယို့ ဆရားသီး ကဆုံးမလွှား တပဲဖုံးနှင်း တွေးတင်း
ခွဲမံတွဲမံ့ခွဲ့တဲ့ ဖေးနေးကသေနား ခြင်းနယ်နေးအေးနှင်းသွေ့။”
(ယို့နှင်း၊ တဲ့မေးလောင်းတော်း၊ မန်းငင်း)

ယဟန်းသားနှင်း တဲ့မေးနှင်းယို့ -
ခေတ်ယို့ တပဲဖုံးယို့ ကဆုံးမအီး ဆရားသီးနှင်း တွေးခွဲ့တွေး
လွှာတော်း၊ ယံကသေနား သွင်းပျော်လွှာအေးနှင်းသွေ့။ (ယို့နှင်း တဲ့မေး
လောင်းမန်းငင်း)

ယူးသွေ့နှင်းယို့ -
(၂) “ဆုံးမ၊ တပဲ့” နဲ့ “တပဲ့၊ ဆုံးမ၊ နဲ့” ။ (ဆုံးမ၊ တပဲ့ -
နှင်းနှင်းအေး)။

(၂၀)

နိုင်းတုံးချုံး-သုံးမျှုံးမျှုံး

- (၁) “တွေးတပ်းတွေးချုံး”နဲ့ “တွေးချုံးတွေးတပ်း”နဲ့။
(တွေးတပ်းတွေးချုံး- နှင်းနှင်းအျား)။
ကွင်နှင်းမ၊ တဲ့မေးနယ်၊ (၂)နယ်၊လယို တော်တွေးဟော့ယူး
ထူးသွေ့အနယ်၊နေား။
- (၂) ခေတ်ယိုခါ ဆရားသီး ကဆုံးမ၊လွှေး တပဲ့ဖုံးနှင်း
တွဲ့တတ်းတွေးချုံးတင် ဖေးနေးကသေနား ခြော်နယ်
နေးအျားနှင်းသွား။
- (၃) ခေတ်ယိုခါ တပဲ့ဖုံးယို ကဆုံးမ၊အီး ဆရားသီးနှင်း
တွေးချုံးတွေးလွှာတပ်း၊ ယံကသေနား သျင်းပျော်အျား
နှင်းသွား။

မန်းနှင်း - တပည့်တို့ကို - ကံး ဆရာတို့သည်-ကတ္တား
တုတိဖြို့-ကရိုက်း၊ မရိုက်-ကြိုယာ၊ (ကံး ကတ္တား၊ ကရိုက်း
ကြိုယာ)။

ပအိုင်းနှင်း - ဆရားသီး - ကတ္တား၊ တပဲ့ဖုံး - ကံး တွဲ့
တင်း- ကြိုယား၊ တွေးချုံး - ကရိုက်း (ကတ္တား၊ ကံး ကြိုယာ
ကရိုက်း)။

ကွင်နှင်းမ၊ “ဝင်းငင်းနိုင်း-ပိုနိုင်ပိတ်း”နှင်းသွား။

ပုံးစံး (၄)

မန်းနှင်း၊ တဲ့မေးနှင်းယို -
သက်္န်းရောင်းသော ဒါယကာ တစိုးသည် ရဟန်းအား
သက်္န်းကို လူဗျာ။

ပအိုင်းနှင်း၊ တဲ့မေးမားနှင်းယို -
ကစာဒါးသက်္န်း ဒါယကား တဗြာ့နှင်း လူးရဟန်း (အတား)
သက်္န်းယိုသွား။ (ယိုနှင်း၊ တဲ့မေးလောင်းတပ်းမန်းငင်း)။

ယင်ဟန်းသားနှင်း တဲ့မေးယို - သက်္န်းကစာဒါး ဒါယကား
တဗြာ့နှင်း ရဟန်းတား သက်္န်းယို လူးသွား။ (ယိုနှင်း၊ တဲ့မေးလောင်း

မန်းငိုး)

ယူးသွေ့နဲ့ငိုးယို -

(က) စာဒါးသက်နှုံး”နဲ့ “သက်နှုံစာဒါး”နဲ့။

(စာဒါးသက်နှုံး-နဲ့ငိုးနှင်းချေား)။

(ခ) “လူးသက်နှုံယို”နဲ့ “သက်နှုံယိုလူး”နဲ့။

(လူးသက်နှုံယို- နဲ့ငိုးနှင်းချေား)။

ကွပ်နှင်းမ၊ တဲ့မိုးနယ်၊ (၂)နယ်၊ လယို တဲ့က်ထွားဟော်၊ ယူး
ထူးသွေ့အနယ်၊ နေား။

(က) ကစာဒါးသက်နှုံ၊ ဒီးယကားတြော့နှင်း၊ လူးရဟန်း

(အတား) သက်နှုံယိုသွေး။ (လူးသက်နှုံယိုသွေး။)

(ခ) သက်နှုံကစာဒါး၊ ဒီးယကားတြော့နှင်း၊ ရဟန်းတား
သက်နှုံယိုလူးသွေး။

မန်းနှင်း - ဒီယကာ - ကထွား၊ ရဟန်းအား-သမွဒါန်း
သက်နှုံးကို-ကံ၊ လူဗျား-ကြိုယာ၊ (ကထွား၊ သမွဒါန်း ကံ၊ ကြိုယာ)။

ပဒိုင်းနှင်း - ဒီးယကား- ကထွား၊ လူး-ကြိုယား၊ ရဟန်း
(အတား)-သမွဒါန်း၊ သက်နှုံယို-ကံ၊ (ကထွား၊ ကြိုယာ၊ သမွဒါန်း
ကံ)။

ကွပ်နှင်းမ၊ “ဝင်းငိုးနိုင်း-ပိုနိုပိတ်း”နှင်းသွေး။

ပုံးစံး (၅)

မန်းနှင်း တဲ့မိုးနဲ့ငိုးယို -

နွားကျောင်းသားသည် နွားတို့ကို စွာမှ တောထဲသို့ မောင်း
သွား၏။

ပဒိုင်းတဲ့မိုးမားနဲ့ငိုးယို -

တီးခိုသားနှင်း ဖိုးခိုးယို အပ်းခိုးပါးလွှေ့တြောကိုသူ့သွေး။ (ယိုနှင်း
တဲ့မိုးလောင်းတပ်းမန်းငိုးငိုး)

ယင်ဟန်းသားနှင်း တဲ့မိုးနဲ့ငိုးယို -

(၂၂)

နိုင်ငံတုံးမြို့-သုတေသနမြို့

ဖိုးတိသားနှင့် ဖိုးဖွံ့ဖြိုး အင်းခုံကို တွေ့ကိုယ့်၊ ဝါးလွှာ၊ သွား
(ယိုနှင့် တဲမိုးလောင်းမန်းငြုံး)

ယူးသွားနှင့်းယို -

(က) “တိဖိုးသား”နဲ့ “ဖိုးတိသား”နဲ့ ။

(တိဖိုးသား-နှင့်နှင့်၊ အား)။

(ခ) “ဝါးလွှာ၊ တွေ့ကိုယ့်”နဲ့ “တွေ့ကိုယ့်၊ ဝါးလွှာ”နဲ့။

(ဝါးလွှာ၊ တွေ့ကိုယ့်- နှင့်နှင့်၊ အား)။

ကွပ်နှင့်၊ မဲ့ တဲမိုးနယ်၊ (၂)နယ်၊ လယို တဲက်ထွားဟော်၊ ယူး
ထူးသွားအနယ်၊ နေား ။

(က) တိုးဖိုးသားနှင့် ဖိုးဖွံ့ဖြိုး အင်းခုံဝါးလွှာ၊ တွေ့ကိုယ့်၊ သွား။

(ခ) ဖိုးတိသားနှင့် ဖိုးဖွံ့ဖြိုး အင်းခုံကိုယ့်၊ ဝါးလွှာ၊
သွား။

မန်းနှင့် - နွားတော်းသား - ကတ္တား၊ နွားတို့ကို-ကံ၊
ဗျာမှု-အပါဒါနှာ တော့ထဲ့-ကံ၊ ဟောင်းသွား-ကြိယာ၊ (ကတ္တား၊
ကံ၊ အပါဒါနှာ ကံ၊ ကြိယာ)။

ပအိုင်းနှင့် - တိုးဖိုးသား - ကတ္တား၊ ဖိုးဖွံ့ဖြိုး-ကံ၊ အင်းခုံ-
အပါဒါနှာ၊ ဝါးလွှာ-ကြိယာ၊ တွေ့ကိုယ့်-ကံ (ကတ္တား၊ ကံ
အပါဒါနှာ ကြိယာ ကံ)။

ကွပ်နှင့်၊ “ဝင်းငြုံးနှင့်း-မိုန်ပိုတ်း” နှင့်၊ သွား။

ပုံးစံး (၆)

မန်းနှင့် တဲမိုးနှင့်းယို -

စာရေးဆရာသည် သူ၏စာရေးအတတ်ပညာဖြင့် တိုင်းပြည်
အတွက် ဆောင်ရွက်ပေါ်သည်။

ပအိုင်းနှင့်၊ တဲမိုးဟားနှင့်းယို -

ဆရားတဲမိုးလိတ်သားနှင့်၊ နေားတွေ့၊ တဲမိုးလိတ်ဒါး

အပညားတဲ့ မားဖော်ခမ်းတိအတားနှစ်းသွေး။

(ယိုနိုင်း တဲ့မိုးလောင်းတပ်း မန်းင်း)

ယင်ဟန်းသားနှစ်း တဲ့မိုးရှိုင်းယိုး -

လိတ်တဲ့မိုးဆရားနှစ်း တွေ့ဗွေ့တဲ့မိုးဒါးလိတ် ပညားတဲ့ ခမ်းတိအတွက် ဆောင်းရွက်ဖော်နှစ်းသွေး။

(ယိုနိုင်း တဲ့မိုးလောင်း မန်းင်း)

ယူးသွေ့နှုံးယိုး -

(က) “ဆရားတဲ့မိုးလိတ်”နဲ့ “လိတ်တဲ့မိုးဆရား”နဲ့ ।

(ဆရားတဲ့မိုးလိတ် - နှုံးနှစ်းအေား)

(ခ) “ဂွေ့တဲ့မိုးလိတ်ဒါး”နဲ့ “ဂွေ့တဲ့မိုးဒါးလိတ်”နဲ့ ।

(ဂွေ့တဲ့မိုးလိတ်ဒါး - နှုံးနှစ်းအေား)

ကွင်နှစ်းမဲ့ တဲ့မိုးနှယ်း (၂)နှယ်းလယိုး တဲ့က်ထွားဟော်ယူး

ထူးသွေ့အနှယ်းနေား -

(က) ဆရားတဲ့မိုးလိတ်သားနှစ်း -

နေးတွေ့ဗွေ့တွေ့တဲ့မိုးလိတ်ဒါး အပညားတဲ့ မားဖော်ခမ်းတိအတားနှစ်းသွေး။

(ခ) လိတ်တဲ့မိုးဆရားနှစ်း တွေ့ဗွေ့တဲ့မိုးဒါးလိတ် ပညားတဲ့ ခမ်းတိအတွက် ဆောင်းရွက်ဖော်နှစ်းသွေး။

မန်းနော်း -

စာရေးဆရာ-ကထွား၊ သူ၏ပညာဖြင့်-သာမိုးကရဏာ၊ တိုင်းပြည်အတွက်- သမွှဒါန်း ဆောင်ရွက်- ကြိုယာ၊ (ကထွား၊ သာမိုးကရဏာ၊ သမွှဒါန်း ကြိုယာ)

ပအိုိုင်းနှစ်း -

ဆရားတဲ့မိုးလိတ်- ကထွား၊ နေးတွေ့ဗွေ့အပညားတဲ့ သာမိုးကရဏာ၊ မားဖော်- ကြိုယာ၊

(ကထွား၊ သာမိုးကရဏာ၊ ကြိုယာ၊ သမွှဒါန်း)

(၂၄)

နိုင်းထုတ္တု-သုတ္တုမဲ့

ကွပ်နှစ်းမဲ့ “ဝင်းငင်း နှီးငင်း-ပိုနိုဝိတင်း” နှစ်းသွား။

ပုံးစံး (၇)

မန်းနှစ်း တဲမိုးနှုံးယို့ -

စည်းကော်းကော်းသော ရွာသူကြီးသည် ရွာထဲ၌ အရက်
ရောင်းခွင့် မပြုပါ။

ပအိုင်းတဲမိုးဟားနှုံးယို့ -

ဖြားအံ့စီးကန်းကဟပ်နှစ်း ဖေးစာသော့တင်း ဒပ်အုကို
နှစ်းသွား။ (ယိုနှစ်း တဲမိုးလောင်းတော်းမန်းငင်း)

ယင်ဟန်းသား တဲမိုးနှုံးယို့ -

စီးကန်းကဟပ်ဒါး ဖြားအံ့နှစ်း အုကိုဒပ်စာ ခွင့်ပူးတော်းနှစ်း
သွား။ (ယိုနှစ်း တဲမိုးလောင်းမန်းငင်း)

ယူးသွေးနှုံးယို့ -

(က) “ဖြားအုံ စီးကန်းကဟပ်”နဲ့ “စီးကန်းကဟပ်ဖြားအုံ”နဲ့
(ဖြားအံ့စီးကန်းကဟပ် - နှုံးနှစ်းအား)

(ခ) စာအပ်အုကို “အုကိုစာအပ်”နဲ့

(စာအပ်အုကို - နှုံးနှစ်းအား)

ကွပ်နှစ်းမဲ့ တဲမိုးနယ်း (၂)နယ်းလယို့ တဲက်ထွားဟော်းယူး
ထူးသွေးအနယ်းနေား -

(က) ဖြားအံ့စီးကန်းကဟပ်နှစ်း ဖေးစာသော့တင်းဒပ်
အုကိုနှစ်းသွား။

(ခ) စီးကန်းကဟပ်ဒါး ဖြားအံ့နှစ်း အုကို ဒပ်စာခွင့်ပူးတော်း
နှစ်းသွား။

မန်းနှစ်း -

ရွာသူကြီး - ကတ္တား၊ ရွာထဲ၌-ပြုကာသ၊ အရက်-ကံ
ရောင်းခွင့်မပြု-ကြိယာ။ (ကတ္တား၊ ပြုကာသ၊ ကံ၊ ကြိယာ)။
ပအိုင်းနှစ်း - ဖြားအုံ-ကတ္တား၊ ဖေးစာသော့တင်း-ကြိယာ၊

နိုင်ငံတဲ့များများ

(၂၂)

ဒ်-ကံ၊ ဒိုကို-ဉာကာသ၊ (ကတ္တား၊ ကြိယာ၊ ကံ၊ ဉာကာသ)
ကွင်နှစ်၊ မ၊ “ဝင်၊ ငင်း နိုင်း-ပိုနိုင်းတ်း” နှစ်၊ သွေ။

(က+ခ) တဲမ်းနယ်၊ (၂)နယ်၊ ယို တဲ့က်တွား ဟော်၊ ယူး
မျဉ်းထူးအပိုပိုယ်းနှစ်၊ ပိုနိုင်းလို့ဝင်း၊ ဂွေးတွေ့း၊ မျဉ်းထူးအရသား
အနေးတဲ့နှစ်၊ ငင်းလွှာ၊ ငင်းသဲင်းအနေးတဲ့နှစ်၊ ဟော်၊ ပြောချုံး
အနေးတဲ့နှစ်၊ အပိုပိုယ်းသေနားတွေ့အနေးတဲ့နှစ်၊ ပအိုင်းထုံးစွဲး
အသုံးမျဉ်းအနေးတဲ့နှစ်၊ “တဲမ်းလောင်းတ်းမန်းငင်း” (က) တဲမ်း
နယ်၊ နှစ်၊ ယံ-လဲမ်းက “တဲမ်းလောင်းမန်းငင်း” (ခ) တဲမ်းနယ်၊ နှစ်၊
သွေ။

ကတဲမ်းနယ်၊ ယို့ဖုံးနှစ်၊ “ဝိဘတ်န္တုတ်၊ ဖြူးပုံးစုံး၊ နမူးနား
တာဗားစီး အအဲးစား ဖုံးလွှာမြို့သွေ့။ တွားနမူးနားဖုံးယိုတဲ် အင်း
ကုပါကျ အလောင်းအလောင်းဖုံးတဲ့ ကတ္တား၊ ကံ၊ ကရိတ်း သမှုဒ်နှင့်
အပါဒ်နှင့် ဉာကာသ” ကာရကာ၊ အကာရကာ-စတဲ့နှစ်၊ ဖုံး အံ့ပုံး
အင်းပုံးဆံ၊ ပါးဆံ၊ ချာ၊ ပအိုင်းထုံး၊ ပအိုင်းသုံး၊ ဖုံးနှစ်၊ “သေလို့-
ဒါးနှစ်း” တာမွေးတ်းဒို့နှင့်စွဲးလဲ “တဲမ်းနယ်၊ ယို့သွေ့-သေနားလွှုံး”
ဗဟိုသုတေသန၊ တဲ့ ဆွဲ၊ ဆွဲ၊ အာအာ လဲဗားအမန်း ယွှမ်းအံ့နဲ့င်း
နှစ်၊ သွေ။

ဗွဲ့မိန့် - သီးသဲင်း
(၂၀ - ၁၁ - ၂၀၁၄)

သော့လိုတ်လွှင်၊ ဉာဏ်း အမဲ့င် (၁၀)